

Streszczenie

Witold Orski, Rozprawa Doktorska: *Post-prawda i nędzne obrazy*

Rozprawa doktorska składa się z trzech esejów poświęconych rozważaniom o wybranych konsekwencjach współczesnych przemian medium fotograficznego. Powiązane ze sobą części rozprawy łączy teza o *zwrocie komunikacyjnym*, który charakteryzuje praktyki wytwarzania i dystrybucji zdjęć w ostatnich latach. Współczesna fotografia jest w kolejnych rozdziałach interpretowana jako zjawisko polityczne, społeczne oraz artystyczne.

Rozdział pierwszy zatytułowany *Post-prawda i nędzne obrazy* poświęcony jest rozważaniom o kryzysie dokumentalnej funkcji fotografii. Mechanicznie rejestrowanym obrazom fotograficznym od zawsze przypisywano wartość dowodową jako wizerunkom z definicji prawdziwym. Rozdzielczość pozostawała w korelacji z apawdziwością. Jak dowodzi Hito Steyerl, która stworzyła pojęcie „nędznego obrazu”, współcześnie sytuacja uległa diametralnej zmianie. Jesteśmy bardziej skłonni przyznawać autentyczność obrazom niskiej jakości, dystrybuowanym oddolnie, niż doskonałym, gęstym od pikseli wizerunkom profesjonalnym. Dziś zaufanie do dokumentalnych zdjęć wydaje się wręcz odwrotnie proporcjonalne do ich rozdzielczości. Esej jest próbą wypracowania na nowo koncepcji *prawdy fotograficznej* adekwatnej do współczesnej kondycji medium.

Druga część niniejszej rozprawy – *Od mężczyzny z bronią do kobiety z lustrem*, poddaje analizie ewolucję gestu fotograficznego. Wybitni, klasyczni teoretycy fotografii, jak Sontag, Barthes czy Flusser podobnie interpretowali domyślny gest fotografowania poprzez analogię do uzbrojonego mężczyzny. O ile w drugiej połowie XX wieku ze względów technicznych i społecznych, była to interpretacja uzasadniona, o tyle współcześnie wydaje się nieadekwatna. Dziś gestykulacja osoby robiącej zdjęcie nie przypomina już celowania i strzelania, wątpliwe jest również to, że domyślny twórca zdjęć jest mężczyzną. W tym rozdziale poszukuję nowej metafory zdolnej oddać to, czym jest współczesny gest fotograficzny.

Trzeci, ostatni esej *Obrazy, które wolałyby milczeć* jest poświęcony fotografii abstrakcyjnej i pozostaje bezpośrednio związany z projektem artystycznym, stanowiącym praktyczną część pracy doktorskiej. W celu wypracowania ram teoretycznych dla projektu artystycznego, dokonuję przeglądu historycznych i współczesnych koncepcji *fotografii abstrakcyjnej*. Włączam do tych rozważań animistyczną teorię obrazu W.J.T. Mitchella, przyjmując roboczą hipotezę o podmiotowości przedstawień wizualnych, analizuję abstrakcyjne zdjęcia jako obrazy, które nie tyle *niczego nie chcą, co wolałyby milczeć*. W tej interpretacji zbuntowane przeciw reprezentacji i wyciszone w swej formie abstrakcyjne fotografie *milczą* otoczone miliardami zdjęć głośno domagających się uwagi widzów.

Summary

Witold Orski, Doctoral Thesis: *Post-truth and the Poor Image*.

The doctoral thesis consists of three interconnected essays devoted to investigating selected consequences of the rapid development of the medium of photography in recent years. Especially a *communicative turn* in practices of creation and distribution of photographs. Each essay focusses on a different aspect of contemporary photography and its uses in political, social and artistic field.

The first essay, entitled *Post-truth and the Poor Image*, focuses on the crisis of the documentary function of photography. Since the invention of mechanically produced images it was assumed that such pictures are inevitably truth-telling. The truth value of an image was believed to be directly associated with its resolution – the more visual information a photograph conveyed, the more trustworthy it seemed. According to Hito Steyerl, who coined the term “poor image”, today it has changed. We are not inclined to trust smooth, high resolution, professional picture more than we trust a pixelated, badly made photograph created by an unqualified bystander. Thus what we need today is a new concept of “photographic truth”.

The second part of the thesis – *From an Armed Man to a Women With a Mirror* investigates the evolution of the gesture of photographing. The prominent theorists of photography: S. Sontag, R. Barthes and V. Flusser share a common concept of the gesture of photographing, a concept which I consider anachronistic and inadequate in the face of contemporary practices. In the second half of the XX century a typical photographer resembled a man with a gun – a hunter, soldier or a murderer. This resemblance led the theorists to a conclusion that, by its nature, a gesture of photographing must be identified with a violent, masculine act. Today a typical person taking a photograph looks completely different, since photographic practices are also completely different. I'm trying to develop a new, contemporary and adequate concept of the gesture of photographing.

The third and final essay, entitled *Pictures that Would Prefer to Stay Silent* is devoted to abstract photography, and is closely related with the practical part of my doctoral diploma – an artistic project. After analyzing the different historical and contemporary concepts of photographic abstraction I introduce the W.J.T. Mitchells animistic theory of image to the interpretation of such specific pictures. Mitchell offers an experimental method of visual interpretation, one that begins with a question: “What does a certain picture want?”. In his analysis of abstract paintings he states that such non-representing images might be examples of pictures that “do not want anything from us”. In both my essay and artistic project I'm willing to interpret non-representative photography as radicalized abstractions. Rebellious in its nature, and silent in its form, photographic abstractions *would prefer to stay silent* while becoming more and more surrounded by billions of screaming images fighting for viewers attention.